

Vlaams
Parlement

ingediend op **1931** (2018-2019) – Nr. 1
22 maart 2019 (2018-2019)

Verslag

namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door Maurice Helsen

over het voorlopig uitvoeringsrapport
begroting 2018

Samenstelling van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting:

Voorzitter: Paul Van Miert.

Vaste leden:

Paul Cordy, Matthias Diependaele, Jos Lantmeeters, Lieve Maes, Jan Peumans, Paul Van Miert;
Maurice Helsen, Joke Schauvliege, Katrien Schryvers, Peter Van Rompuy;
Willem-Frederik Schiltz, Bart Somers;
Jan Bertels, Joris Vandenbroucke;
Björn Rzoska.

Plaatsvervangers:

Piet De Bruyn, Annick De Ridder, Andries Gryffroy, Peter Persyn, Axel Ronse, Kris Van Dijck;
Robrecht Bothuyne, Dirk de Kort, Ward Kennes, Katrien Partyka;
Rik Daems, Marino Keulen;
Michèle Hostekint, Güler Turan;
Wouter Vanbesien.

INHOUD

I.	Toelichting bij het rapport door minister Lydia Peeters, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Energie	4
1.	Eindresultaat	4
2.	Verschillenanalyse ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2018.....	4
2.1.	Globale evolutie van de ontvangsten	4
2.2.	Gewestbelastingen	5
3.	Uitgaven	5
4.	ESR-correcties	6
5.	Correcties voor de aftoetsing van de begrotingsdoelstelling	6
II.	Debat	6
1.	Tussenkoms van Björn Rzoska	6
2.	Tussenkoms van Matthias Diependaele	7
3.	Tussenkoms van Peter Van Rompuy	7
4.	Tussenkoms van Jan Bertels	7
5.	Repliek van minister Lydia Peeters	7

Bijlagen: zie de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be

Op dinsdag 12 maart 2019 besprak de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting het voorlopig uitvoeringsrapport 2018 van de Vlaamse begroting zoals opgesteld door het monitoringcomité (18 februari 2019). Het rapport is als bijlage 1 toegevoegd bij dit verslag op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlament.be. De presentatie van de minister is als bijlage 2 opgenomen.

I. Toelichting bij het rapport door minister Lydia Peeters, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Energie

1. Eindresultaat

Minister *Lydia Peeters* licht het rapport van het monitoringcomité toe.

Het voorlopig uitvoeringsrapport van het monitoringcomité geeft aan dat de Vlaamse begroting in 2018 in schoonheid is afgesloten, stelt de minister.

Concreet wordt een overschot geboekt van 389,5 miljoen euro ten opzichte van de structurele evenwichtsdoelstelling, inclusief correcties ten belope van 1 miljard euro voor de negatieve afrekening met betrekking tot de middelen uit de Bijzondere Financieringswet, 10,3 miljoen euro voor de bouwkosten van de hoofdwerken van de Oosterweelverbinding, en 95,3 euro voor de schuldovername van de gemeenten (slide 2).

Ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2018 is er sprake van een positieve afwijking van 384,9 miljoen euro. Ten opzichte van de monitoring van december 2018 verbetert het resultaat met 308,9 miljoen euro.

De belangrijke elementen ter verklaring van het overschot zijn: de extra ontvangsten uit Vlaamse opcentiemen op de personenbelasting (+103,1 miljoen euro), de extra ontvangsten uit de erfbelastingen (+98,6 miljoen euro), een hoger dan ingeschatte globale onderbenutting van de kredieten (+120 miljoen euro), en een beter dan verwacht resultaat van de hogescholen en universiteiten (+53,4 miljoen euro).

Het overschot gaat integraal naar schuldafbouw. Op die manier wordt zowel de Vlaamse schuld teruggedrongen als de Vlaamse schuldnorm gerespecteerd. Zoals reeds bekend wordt tegelijk ingezet op bijkomende investeringen in zorg, onderzoek en ontwikkeling en infrastructuur.

De minister merkt wel op dat het definitieve uitvoeringsresultaat nog beperkt kan afwijken. Voor een aantal ontvangsten en uitgaven werd immers nog met ramingen gewerkt.

2. Verschillenanalyse ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2018

2.1. Globale evolutie van de ontvangsten

Daarop toont ze een grafiek met de belangrijkste verschillen tussen de begrotingsaanpassing 2018 en het voorlopig uitvoeringsrapport (slide 3), waarna ze inzoomt op de ontvangsten in hun globaliteit (slide 4).

De ontvangsten uit de gewestbelastingen lagen 52,6 miljoen hoger dan bij de begrotingsaanpassing 2018 geraamd. Verder vallen de meerontvangsten uit gewestelijke opcentiemen op, die 103,1 miljoen euro bedragen. De grootteorde van die meerontvangsten was reeds bekend bij de begrotingsopmaak 2019 en werd toen reeds toegelicht.

Tot slot hebben ook de Vlaamse rechtspersonen een globale meerontvangst van 158,5 miljoen euro gerealiseerd, waarvan de hogescholen en universiteiten met 112,7 miljoen euro het leeuwendeel voor hun rekening nemen. Alle elementen samen zijn goed voor een globale meerontvangst van 318,7 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2018.

2.2. Gewestbelastingen

De volgende tabel (slide 5) geeft een overzicht van de gewestbelastingen. Globaal gezien worden die ontvangsten 52,6 miljoen euro hoger ingeschat dan begroot.

De meerontvangst situeert zich voornamelijk bij de erfbelastingen. De ontvangsten liggen 98,6 miljoen euro hoger dan begroot.

De inkomsten uit de fiscale regularisatie voor 2018 vallen iets tegen en worden geraamd op 25 miljoen euro. Analyse van de dossiers wijst uit dat er voor luik 3 nog steeds minder dossiers voorgelegd worden dan verwacht. Haar kabinet blijft de situatie alleszins nauw opvolgen, verzekert ze.

Verder ziet men bij het verkoop- en verdeelrecht meerontvangsten van 35,1 miljoen euro, die vooral te danken zijn aan een versnelling van het inningsproces.

Bij de schenkbelasting is er dan weer een minderontvangst, voornamelijk door tegenvallende ontvangsten uit onroerende schenkingen. Voor de andere gewestbelastingen zijn de afwijkingen eerder beperkt qua omvang.

3. Uitgaven

Met betrekking tot de uitgaven brengt ze volgende elementen onder de aandacht. Van de buffer voor onverwachte gebeurtenissen van 147 miljoen euro, die bij de begrotingsaanpassing 2018 werd aangelegd, werd er finaal 129 miljoen euro aangewend. In het voorlopig uitvoeringsrapport bevinden die uitgaven zich logischerwijs op de functionele uitgavenposten waar ze dienen aangerekend te worden.

In augustus 2018 heeft een overschrijding van de spilindex plaatsgevonden. Gelet op het feit dat de indexprovisie reeds werd herverdeeld en aangewend op de functionele begrotingsartikelen bij de betrokken beleidsdomeinen, werd het krediet Begrotingsaanpassing 2018 in de tabel aangepast in een krediet na herverdeling.

De overbenutting met betrekking tot het loonmodel bij onderwijs bedraagt 47 miljoen euro. De vergrijzingskost valt hoger uit dan voorzien. Dat is onder meer het gevolg van de federale maatregelen om mensen langer aan het werk te houden.

Als gevolg van de integratie in 2019 van de schooltoelagen in het groeipakket, is in 2018 een eenmalige versnelling van de aanrekening van de school- en studietoelagen doorgevoerd, die leidt tot een kredietoverschrijding van 153,1 miljoen euro, waarvan 131,4 miljoen euro ESR-matig (ESR: Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen) kan geneutraliseerd worden als zogenaamde overflow omwille van de gewijzigde aanrekeningregels.

Tot slot is er bij de woonzorgcentra een verwachte onderaanwending van 67,1 miljoen euro, die voornamelijk te wijten is aan het feit dat het RIZIV (Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering) een andere invulling geeft aan de

notie 'vastgesteld recht'. In de benadering van het RIZIV lopen de aanrekenbare uitgaven drie maanden achter op de realiteit.

De uitgaven van de rechtspersonen liggen 404,9 miljoen euro onder het niveau van de eerste begrotingsaanpassing.

Naar aanleiding van deze monitoringoefening hebben ook de hogescholen en universiteiten een update van hun begrotingsuitvoering gemaakt. Zoals gezegd is er een overrealisatie qua ontvangsten van 112 miljoen euro. Aan de uitgavenzijde bedraagt de onderbenutting 93 miljoen euro. In termen van vorderingensaldo is de verwachte uitvoering bij de hogescholen en universiteiten dus 205 miljoen euro beter dan in vergelijking met de ingediende begroting. Samen met de standaardcorrectie voor onderbenutting van 150 miljoen euro, geeft dat aanleiding tot een globale onderrealisatie van 55 miljoen euro ten opzichte van de bij de begrotingsaanpassing 2018 ingeschreven toelage.

4. ESR-correcties

Ten aanzien van de begrotingsaanpassing 2018 hebben de ESR-correcties een positieve impact van 177,4 miljoen euro (slide 8). Die afwijking is te verklaren door de volgende belangrijke elementen: een positieve bijstelling omwille van de niet aangevraagde provisionele bedragen voor A1/A3 (40 miljoen euro); een negatieve bijstelling naar aanleiding van de correcties op basis van het rapport van het Rekenhof (-16 miljoen euro); en de eerder vermelde overflow bij de school- en studietoelagen ten belope van 131,4 miljoen euro.

5. Correcties voor de aftoetsing van de begrotingsdoelstelling

De correcties voor de aftoetsing van de begrotingsdoelstelling zijn uiteindelijk 107,5 miljoen euro lager dan bij de begrotingsaanpassing 2018 voorzien. Die afwijking is te verklaren doordat enerzijds de bouwkosten voor de hoofdwerken van de Oosterweelverbinding in 2018 door opstartvertragingen 66,2 miljoen euro lager lagen dan eerder voorzien, en er anderzijds, zoals eerder vermeld, bij de ESR-correcties geen ESR-effect is omwille van niet-aangevraagde provisionele bedragen A1/A3. Uiteraard dient dan ook geen correctie doorgevoerd te worden ten aanzien van de begrotingsdoelstelling ten belope van de eerder geraamde 40 miljoen euro.

II. Debat

1. Tussenkomst van Björn Rzoska

Björn Rzoska erkent dat behoorlijk werk is afgeleverd, maar wil wel terugkomen op twee punten waar hij al eerder vragen bij had.

Het eerste is dat van de fiscale regularisatie. Hij herinnert aan de vrij heroïsche discussies over de inschatting van de opbrengst daarvan bij de begrotingsopmaak en over de zogenaamde silvesterrushes die eraan zouden komen. Feit is hoe dan ook dat voorliggend rapport aantoont dat de inschatting te hoog was, want de realisatie zit op ongeveer hetzelfde niveau als vorig jaar. Het verschil van 50 miljoen euro had de minister in moeilijkheden kunnen brengen, als de andere cijfers in het rapport niet zo goed waren geweest. Vraag blijft dan ook of geen correctie nodig is voor 2019.

Zijn tweede punt is meer technisch van aard. Het resultaat van hogescholen en universiteiten is moeilijk te volgen voor het parlement. De verschillen tussen wat voorligt enerzijds en de begroting en begrotingsaanpassing anderzijds zijn

behoorlijk groot. Hoe kan voor een betere opvolging gezorgd worden ter verklaring van de financiële bewegingen?

2. Tussenkomen van Matthias Diependaele

Matthias Diependaele treedt bij dat goed werk voorligt. De begroting was voorzichtig en de resultaten werden behaald, zoals beloofd. Het is goed dat de volgende regering met een schone lei kan beginnen, wat ook nodig zal zijn in het licht van de economische onheilsberichten. Alle parameters staan immers op oranje, nog niet op rood.

Tot slot informeert hij waar de buffer van 129 miljoen euro voor is aangewend.

3. Tussenkomen van Peter Van Rompuy

Peter Van Rompuy wijst erop dat de minister van haar voorganger een begroting in evenwicht erfde, en zelfs beter dan dat. Wat voorligt, is een mooie manier om de regeerperiode af te sluiten. Het klopt dat er onweerswolken hangen boven de groeiverwachtingen, maar dankzij het voorliggende resultaat is er een buffer. Bovendien ziet het er naar uit dat ruimte werd gecreëerd om de investeringsagenda tijdens de volgende legislatuur op peil te houden en zelfs te versnellen.

4. Tussenkomen van Jan Bertels

Jan Bertels stelt vast dat hij gelijk had met zijn voorspellingen over de fiscale regularisatie en dat voormalig minister Tommelein hem ten onrechte doemdenken verweet. De vraag is inderdaad wat het niet behalen van de cijfers voor 2018, betekent voor 2019 en de meerjarenplanning.

Wenst de minister in dat licht, en dat van de naar beneden bijgestelde groeiverwachtingen, de begroting van dit jaar nog te herzien of schuift zij dat door naar de volgende regering?

Verwacht de minister, wat de fiscale regularisatie betreft, toch nog een toename van het aantal dossiers in 2019?

Het bedrag van de onderbenutting door hogescholen en universiteiten, geraamd op 150 miljoen euro, blijft in de begroting staan. Dat cijfer, dat zoals gezegd een raming is, blijft behouden bij gebrek aan reële cijfers. Het is dus een cijfer dat uit het verleden wordt meegesleept. Wordt dat in de komende begrotingscyclus opgelost zodat universiteiten en hogescholen beter gemonitord worden?

Verder stelt hij helaas jaar na jaar vast dat in het beleidsdomein Welzijn, onder meer in de woon- en zorgcentra, kredieten worden onderbenut en dat er dus veel marge is om het beleid te versterken waar iedereen om schreeuwt. Hij kondigt aan minister Vandeurzen daarover te zullen ondervragen. Het ligt niet alleen aan de aanrekening door het RIZIV volgens het lid.

5. Repliek van minister Lydia Peeters

Minister *Lydia Peeters* dankt vooreerst de leden voor de lovende woorden tijdens de bespreking.

Minister *Lydia Peeters* relateert de resultaten van de fiscale regularisatie met een verwijzing naar de meerontvangsten in het geheel van de erfbelasting (98,6 miljoen euro), al geeft ze toe dat de doelstelling van 75 miljoen euro voor de fiscale regularisatie niet is gehaald. Het bedrag van 75 miljoen euro werd ingeschreven op de grond van ramingen waarover de regering beschikte,

afkomstig van het federale contactpunt, vele externe experts, de gespecialiseerde pers en de Inspectie van Financiën. De minister herinnert er ook aan dat in de begrotingsjaren 2013 en 2014 een bedrag van 121 miljoen euro voor fiscale regularisatie werd ingeschreven. De minister geeft er de voorkeur aan te focussen op het positieve totaal. Zij verzekert dat alle elementen zullen worden meegenomen in de herevaluatie die naar aanleiding van de begrotingsaanpassing zal doorgevoerd worden.

Zoals gezegd leverde de monitoroefening door hogescholen en universiteiten zelf een overrealisatie qua ontvangsten van 112 miljoen euro op, naast een onderbenutting bij de uitgaven van 93 miljoen euro en dus een verbeterde uitvoering van het vorderingensaldo van 205 miljoen euro. De verrekening met de standaardonderbenutting van 150 miljoen euro geeft aanleiding tot een totale onderrealisatie van 55 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsaanpassing. Verder wijst ze op de grote autonomie van de hogescholen en universiteiten. Hoe dan ook is het eindresultaat positief.

Tot slot bestrijdt ze dat er in 2017 een overraming van de inkomsten uit de fiscale regularisatie zou hebben plaatsgevonden. In 2017 was 25 miljoen euro begroot, terwijl 24 miljoen euro werd opgehaald. Bovendien ging het toen niet over een heel jaar zoals nu, maar over de periode vanaf maart. Terwijl het voor 2018 en 2019 om volledige jaren gaat.

Wat de onderbenutting in de woonzorgcentra betreft, blijft ze erbij dat de aanrekening door het RIZIV een rol speelt. Die afwijking doet zich niet langer voor vanaf 2019, vult ze nog aan.

Paul VAN MIERT,
voorzitter

Maurice HELSEN,
verslaggever